

ชื่อเรื่อง... การบริหารแบบมีส่วนร่วม PPR-Podded Model
เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ

ประเภทผลงานหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม

การบริหารและจัดการสถานศึกษา

ผู้เสนอผลงานนวัตกรรม

นายชิงชัย ทิพย์มณฑา

เลขบัตรประชาชน ๓-๕๒๑๐-๐๐๓๗๒-๑๑-๑

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ

วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘๐-๑๒๘๒๗๘๙

E-mail : patimabee@gmail.com

ข้อมูลสถานศึกษา

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ

เลขที่ ๑๑๕ ถนนภาณุรังษี

ตำบลหลวงเหนือ อำเภองาว จังหวัดลำปาง

รหัสไปรษณีย์ ๕๒๑๑๐

โทรศัพท์ ๐๕๔-๒๖๑๔๑๓ โทรสาร ๐๕๔-๒๖๑๔๑๓

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕ จังหวัดลำปาง

การนำเสนอผลงาน “หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม” ประจำปี ๒๕๖๐

๑) ชื่อผลงานหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม การบริหารแบบมีส่วนร่วม PPR-Podded Model เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ

๒) การส่งผลงานหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม (กรณารับ ☒ ลงใน ☐ ที่ตรงกับผลงาน)

- ☒ เป็นผลงานที่ไม่เคยส่งเข้ารับการคัดสรรกับคุรุสภา
☐ เป็นผลงานที่เคยส่งเข้ารับการคัดสรรกับคุรุสภา แต่ไม่ได้รับรางวัลของคุรุสภา
☐ เป็นผลงานที่ได้เข้ารับรางวัลของคุรุสภา แต่มีการต่อยอดนวัตกรรม

๓) ประเภทผลงานหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม (กรณารับ ☒ ลงใน ☐ ที่ตรงกับผลงาน)เลือกได้เพียง ๑ ด้านเท่านั้น

☐ ด้านหลักสูตร	☐ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้
☐ ด้านจิตวิทยา	☐ และเทคโนโลยีการศึกษา
☐ ด้านการวัดและประเมินผล	☐ ด้านแหล่งเรียนรู้
☒ ด้านการบริหารจัดการและจัดการสถานศึกษา	☐ ด้านดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้

๔) ผู้นำเสนอผลงานนวัตกรรม

• ชื่อผู้บริหารสถานศึกษา นายชิงชัย	นามสกุล	ทิพย์มณฑา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน	โทรศัพท์เคลื่อนที่	๐๘๐-๑๒๘๒๗๘๙

๕) คณะผู้ร่วมพัฒนาผลงานนวัตกรรม (ครู/ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวนตามจริง)

• (นาย/นาง/นางสาว/อื่นๆ) -	นามสกุล	-
ตำแหน่ง -	โทรศัพท์เคลื่อนที่	-

๖) ข้อมูลสถานศึกษา

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ	เลขที่ ๑๑๕
ถนน ภาณุรังษี	ตำบล/ แขวง หลวงเหนือ
อำเภอ/ เขต งาว	จังหวัด ลำปาง
รหัสไปรษณีย์ ๕๒๑๑๐	โทรศัพท์ ๐๕๔-๒๖๑๔๑๓
โทรสาร ๐๕๔-๒๖๑๔๑๓	Website www.prt.ac.th
E mail Address : patimabee@gmail.com	

สังกัด ☐ สพป. ☐ เขต ☒ สพม. เขต ๓๕ จังหวัด ลำปาง
☐ สอศ. ☐ สข. ☐ กทม. ☐ อบท. ☐ ตชด.
☐ อื่นๆ(โปรดระบุ)

๒. บทสรุป

การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาที่ทุกฝ่ายทั้งชุมชน วัด หน่วยงานสถานศึกษาต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม จนส่งผลให้เป็น “โรงเรียนแห่งความสุข” มีการบูรณาการองค์ความรู้สู่โรงเรียนวัดกร เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นสถานศึกษายุคไทยแลนด์ ๔.๐ ผลจากการบริหารจัดการศึกษาดังกล่าว สำเร็จขึ้นได้อย่างงดงาม เป็นผลจากการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม (PPR-Podded Model) และนโยบายการบริหารงาน “โรงเรียนแห่งความสุข (Happiness School)” รวมทั้งการทำงานเป็นทีม ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน ร่วมปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและมีความสุขจึงปฏิบัติงานอย่างเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนนโยบายในการบริหารจัดการศึกษาได้นำพลังชุมชนของ “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน) เข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านสื่ออุปกรณ์ งบประมาณ ทุนการศึกษา รวมทั้งการบริจาคเพื่อการพัฒนาสร้างแหล่งเรียนรู้ต่างๆ บังเกิดประโยชน์และเกิดผลดีต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด ทำให้ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันและพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการคิด และทักษะชีวิตที่สามารถเชื่อมโยงสู่ทักษะในการประกอบอาชีพ และทักษะทางสังคมที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข รวมทั้งผู้เรียนมีความเป็นเลิศด้านต่างๆ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พัฒนาขึ้น จนส่งผลให้มีผลสำเร็จและได้รับรางวัลดีเด่นต่างๆ ทั้งนี้จึงเป็นผลให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและมีคุณลักษณะตามแนวทางการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ การศึกษาในยุคประเทศไทย ๔.๐ และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

จากผลการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณแบบมีส่วนร่วม (PPR-Podded Model) ด้วยพลังของ “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน) ส่งผลให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติร่วมกันอย่างมีความสุข จึงส่งผลให้ “โรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ” ได้รับการยอมรับและได้รับความร่วมมือ สนับสนุน ช่วยเหลือจากชุมชนหลายภาคส่วนอย่างต่อเนื่องโดยลำดับ เนื่องจากชุมชนมีความเชื่อมั่นในพลังของวัฒนธรรมองค์กรตามวิถีประชารัฐธรรมคุณ ทั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ๕ ภาคีเครือข่าย ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้แสดง “พลังของความมุ่งมั่น ตั้งใจอย่างแท้จริง ที่ร่วมกันขับเคลื่อนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม” ซึ่งปรากฏผลงานดีเด่นและรางวัลผลสำเร็จด้านต่างๆ ของนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียน และชุมชน สรุปผลงานในปีการศึกษา ๒๕๕๘-๒๕๖๐ ได้ดังนี้

ปีการศึกษา ๒๕๕๘ : โรงเรียนได้รับการสนับสนุนเพื่อพัฒนาส่งเสริมผู้เรียนด้านการแข่งขันกีฬา,ด้านการส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปมวยไทยค่ายมวยเพชรประชารัฐ,ด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต ฯลฯ รวมอุปกรณ์ที่โรงเรียนได้รับการสนับสนุน “รวมมูลค่า ๕๘๐,๐๐๐ บาท” (ห้าแสนแปดหมื่นบาท) ดังนี้

๑. สำนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทยโดย “นายสกล วรรณพงษ์ : ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.)” ให้การสนับสนุนเวทีมวยพร้อมอุปกรณ์การฝึกซ้อมและการแข่งขันกีฬามวย รวมทั้งเครื่องมือทดสอบสมรรถภาพทางกาย “รวมมูลค่า ๕๕๐,๐๐๐ บาท” (ห้าแสนห้าหมื่นบาท)

๒. สนามมวยสยามอ้อมน้อยไทยทีวีสีช่อง ๓ สนับสนุนอุปกรณ์การฝึกซ้อมมวยไทย จำนวน ๑ ชุด “รวมมูลค่า ๓๐,๐๐๐ บาท” (สามหมื่นบาท)

ปีการศึกษา ๒๕๕๙ : โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากบุคคล วัด หน่วยงาน องค์กร ชุมชนและทุกภาคส่วน “รวมเป็นเงินจำนวน ๓,๑๕๐,๐๐๐ บาท” (สามล้านหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท) ได้แก่

๑. การจัดสร้าง “อาคารประชารัฐธรรมคุณเฉลิมพระเกียรติฯ” ซึ่งไม่ได้ใช้งบประมาณจากราชการแต่อย่างใดรวมเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน “จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท” (สามล้านบาท) - โดยได้รับการสนับสนุนจาก หลวงปู่พระเทพปริยัติมิ่งคล เจ้าอาวาสวัดจองคำ พระอารามหลวง อำเภองาว จังหวัดลำปาง มอบงบประมาณจัดสร้าง จำนวน ๑,๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านบาท) /พระเทพรัตนนายก เจ้าคณะจังหวัดลำพูน จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนบาท) /คณะครู-นักเรียน /ศิษย์เก่า/ผู้ปกครองเพื่อการศึกษาและการบริจาคจาก บุคคล หน่วยงาน ชุมชน อื่นๆ จำนวน ๑,๙๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านเก้าแสนบาท)

๒. หลวงปู่พระเทพปริยัติมิ่งคล เจ้าอาวาสวัดจองคำ พระอารามหลวง อำเภองาว จังหวัดลำปาง มอบทุนการศึกษาให้นักเรียน จำนวน ๕๐ ทุนๆละ ๑,๐๐๐ บาท รวมเงิน “จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท” (ห้าหมื่นบาท)

๓. คุณชุมพล - คุณสายบัว จิตสอาด บริจาคเงินเพื่อสร้าง “โรงจอดรถของนักเรียน จำนวน ๒ หลัง” จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนบาท)

ปีการศึกษา ๒๕๖๐ : โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากบุคคล วัด หน่วยงาน องค์กร ชุมชน และทุกภาคส่วน “รวมเป็นเงินจำนวน ๓๖๙,๐๐๐ บาท” (สามแสนหกหมื่นเก้าพันบาท) ได้แก่

๑. คุณปราโมทย์ ธีระสังวร ให้การสนับสนุนทุนการศึกษา “กองทุนอิสุมบุรณ์ ๒ ประเภท” เพื่อมอบเป็นทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนปัจจุบันและนักเรียนที่ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาจนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน ๕๓ ทุน “รวมเงินจำนวน ๒๐๕,๐๐๐ บาท” (สองแสนห้าพันบาท)

๒. ทุนการศึกษาจากสมาคมนักศึกษาเก่ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง จำนวน ๕ ทุน ทุนละ ๕,๐๐๐ บาท “รวมเป็นเงินจำนวน ๒๕,๐๐๐ บาท”

๓. ทุนการศึกษาอื่นๆ ๑๓๙,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นเก้าพันบาท)

ผลการดำเนินงานกิจกรรม “ระดมทุนและทรัพยากรทางการศึกษา : แบบมีส่วนร่วมของ” บวร”(บ้าน วัด โรงเรียน) ที่นำมาใช้ในการพัฒนาจัดการศึกษา โรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐ รวมเป็นเงิน “จำนวน ๔,๐๙๙,๐๐๐ บาท ” (สี่ล้านเก้าหมื่นเก้าพันบาท)

จากการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม (PPR-Podded Model) ทำให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณเพิ่มขึ้นจากเดิมในทุกๆ ด้าน อันเป็นผลมาจากการ “ร่วมคิด

ร่วมทำ ร่วมสร้าง ร่วมพัฒนา” จนส่งผลให้นำปัจจัยการบริหารจัดการ (๔M) ซึ่งประกอบไปด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ (Material) และวิธีการ/จัดการ (Method/Management) มาบูรณาการในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลทำให้คุณภาพผู้เรียนสูงขึ้นอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

๓. ความเป็นมาและความสำคัญ

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเจตนารมณ์หลักของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และต่อเนื่องมาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และมีบัญญัติอยู่ในกฎหมายต่างๆ อีกมากมาย อีกทั้งพระราชกฤษฎีกาด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พุทธศักราช ๒๕๔๖ ก็ได้ให้ความสำคัญของการให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางให้มีการปฏิรูประบบราชการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดินอีกด้วย (ถวิลวดี บุรีกุล, ๒๕๕๑ : บทนำ) ในการจัดการศึกษานั้น จะมีความเกี่ยวข้องกับชุมชน ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชน จึงมีความสำคัญและมีความจำเป็น ญูญู สาธ (๒๕๔๖: ๓๑๕) ได้ระบุไว้ว่าในฐานะที่โรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งของสังคมและอยู่ในสังคมของประชาธิปไตยโรงเรียนควรเป็นของประชาชน จัดการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้เห็น และความร่วมมือของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องช่วยกัน ในการเป็นผู้นำกระทำการพัฒนาตนเอง มิใช่เป็นผู้รับการพัฒนาเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้กระทำการพัฒนาจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยตรง ดังนั้น ควรยึดหลักสำคัญให้ทุกส่วนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเอง วิเคราะห์ตนเองและเมื่อประชาชนมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงแล้ว กระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน จะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบวนการพัฒนาซึ่งจะต้องมีการพิจารณาและส่วนร่วมเกิดจากแนวคิดสำคัญ ๓ ประการ คือ ความสนใจและความกังวลร่วมกัน ความเดือดร้อนและความไม่พอใจร่วมกันและ การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่ปรารถนา

กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายพัฒนาการศึกษา ๘ ข้อ ๕ กลไกการขับเคลื่อนและ ๒ แนวทางการบริหารจัดการ ในปี ๒๕๕๗ ได้กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและกลไกดังกล่าวข้างต้น จะดำเนินการเป็น ๒ ส่วน โดยส่วนแรกคือตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนเรื่องสำคัญต่างๆ เช่น ผลการทดสอบ PISA ของไทย เมื่อได้ตั้งเป้าหมายให้ผลการจัดอันดับการศึกษาไทยอยู่ในอันดับที่ดีขึ้น ก็จะตั้งคณะทำงานขึ้นมาเพื่อผลักดันเรื่องนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยระดมผู้ที่เกี่ยวข้องและภาคส่วนต่างๆ เข้ามาร่วมขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม โดยเริ่มต้นจากคณะกรรมการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบ PISA และส่วนสุดท้ายคือ จัดประชุมปฏิบัติการ (Workshop) อย่างเป็นระบบ โดยจะระดมความคิดและการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนให้เป็นไปตามนโยบาย ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของกระทรวงศึกษาธิการและทั้งสังคม เพื่อร่วมกันยกเครื่องการศึกษาไทย (นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๗)

จากนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการบริหารจัดการ แม้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง ปี พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๕๒ โรงเรียนสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระดับ

ปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาจะได้รับการรับรองถึงกว่าร้อยละ ๘๐ แต่การกระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการยังทำได้น้อย สถานศึกษาที่มีศักยภาพและความพร้อมสูงในการจัดการศึกษามีเพียงร้อยละ ๑๗๒ ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของไทย เมื่อจัดลำดับแล้วถือว่าต่ำ โดยเมื่อพิจารณางบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศอยู่ที่อันดับ ๕๒ จาก ๕๗ ประเทศที่เข้าร่วมรับการประเมินสมรรถนะในการแข่งขันด้านการศึกษา ปี ๒๕๕๒ รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณให้ในสัดส่วนที่สูง แต่ประสิทธิภาพการใช้จ่ายอยู่ในเกณฑ์ต่ำ การพัฒนาด้านการบริหารจัดการการศึกษา จึงมีข้อสังเกตว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับต่าง ๆ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านวิชาการน้อยกว่างานด้านอื่น ดังนั้น การพัฒนาผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างสูงยิ่งที่ต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนควรมีการสร้างคามเข้มแข็งต่อองค์กรคณะบุคคล ทั้งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเช่นกัน ในด้านความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชนมีความสำคัญต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาซึ่งจะนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงควรเน้นการสร้างแรงจูงใจ เช่น การลดหย่อนภาษี การประชาสัมพันธ์ เชิดชูเกียรติ เป็นต้น และการมีกลไกที่ให้ทุกภาคฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ทั้งระบบการประเมินผลการทำงานของครู ผู้บริหาร และกลไกการรายงาน การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษา โดยผู้ปกครอง ชุมชน และส่วนกลางจะส่งผลให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาสูงขึ้นได้

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) ในส่วนของข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ นั้นได้เสนอแนะในด้านการจัดการศึกษา โดยให้สถานศึกษาเร่งพัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทุกกลุ่มสาระเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานระดับดี ในด้านการบริหารจัดการศึกษา ควรพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวางแผนพัสดุ และการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูควรพัฒนาการปรับกระบวนการสอนซ่อมเสริม การศึกษาค้นคว้าวิจัย วิจัยพัฒนาสื่อ นวัตกรรมมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ด้านประกันคุณภาพภายใน ควรกำหนดแผนพัฒนาประกันคุณภาพภายในและดำเนินการตามขั้นตอนครบตามระบบวงจรคุณภาพ (PDCA) เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการประกันคุณภาพภายในให้ครอบคลุม

นอกจากนี้จากการรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘-๒๕๕๙ ได้เสนอจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ด้านมาตรการส่งเสริมไว้ว่า ควรดำเนินการจัดทำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนตามนโยบาย จุดเน้นแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดในแผนปฏิบัติราชการชัดเจน ควรดำเนินการจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้มีความหลากหลายและพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน (รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา, ๒๕๕๘ : ๗๕) จากการรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙ ได้กล่าวถึงจุดที่ควรพัฒนา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ได้ว่า ด้านคุณภาพผู้เรียนควรดำเนินการเร่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานในระดับชาติ และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ต่อเนื่อง ด้านการจัดการศึกษา ควรส่งเสริมครูให้พัฒนาศักยภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันให้มากขึ้น และสร้างเครือข่ายวิชาการให้หลากหลาย ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ต่อเนื่อง และสร้างเครือข่ายความรู้ภายนอกให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ให้มากขึ้น ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ควรสร้างเครือข่ายและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่อง ด้านมาตรการส่งเสริม ควรดำเนินการจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้มีความหลากหลายและพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน (รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา, ๒๕๕๙ : ๗๘)

ดังนั้นโรงเรียนพระราชรัษฎธรรมคุณจึงได้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาให้มีการสอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัดดังกล่าว และจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาทั้งจากหน่วยงานภายนอกและรายงานการพัฒนาการศึกษานำมากำหนดนโยบาย โดยให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาร่วมกันเสนอและจัดทำนโยบายของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนขึ้น โดยนโยบายดังกล่าว เป็นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมด้วยความเป็นกัลยาณมิตรยึดหลักคุณธรรมนำความรู้ในการพัฒนาผู้เรียนสู่คุณภาพการจัดการศึกษา ภายใต้คำว่า “โรงเรียนแห่งความสุข” (Happiness School) ประกอบไปด้วยการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การส่งเสริมความมีวินัยและคุณธรรมของนักเรียน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และปรับภูมิทัศน์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข การสร้างภาคีเครือข่าย ชุมชนมีส่วนร่วม การเตรียมการขยายหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ การพัฒนาครูและบุคลากรในทุกๆด้าน การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูและบุคลากร การพัฒนาระบบงาน ICT ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพของโรงเรียน การพัฒนาระบบงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจนการให้บริการและสานสัมพันธ์หน่วยงาน – ชุมชนในทุกด้าน

บทบาทของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามนโยบายของโรงเรียนพระราชรัษฎธรรมคุณ โดยเน้นหลักการบริหารแบบ “บวร” บ้าน วัด และโรงเรียน โดยผู้บริหารและบุคลากรครูจะต้องทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมรับผิดชอบ ร่วมปฏิบัติ ฯลฯ เพื่อพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน และปรับปรุงแก้ไขนักเรียนให้สามารถพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ โดยการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นอยู่ในรูปแบบขององค์กรคณะบุคคล อันได้แก่ กรรมการสถานศึกษา สมาคมผู้ปกครองและครู ชมรมศิษย์เก่า เครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการบริหารโรงเรียน หน่วยงานรัฐและเอกชน ท้องที่อำเภอ และตลอดหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยให้องค์กรคณะบุคคลเหล่านี้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนพระราชรัษฎธรรมคุณอย่างเหมาะสม ตามขอบข่ายการบริหารงานของโรงเรียนพระราชรัษฎธรรมคุณ ซึ่งได้มีการวางขอบข่ายงานตามภารกิจและความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนพระราชรัษฎธรรม ซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารอำนวยการ กลุ่มบริหารกิจการนักเรียน กลุ่มบริหารแผนงานและสารสนเทศ

และกลุ่มบริหารทั่วไป เพื่อให้เกิดคุณภาพทั้งด้านผู้เรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษา และชุมชน

จากประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาที่ผ่านมา ได้นำแนวคิดในการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM : School Base Management) มาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการจนทำให้ประสบผลสำเร็จและเป็นประจักษ์ต่อสาธารณชน ซึ่งในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น “การมีส่วนร่วม” เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ จนได้รับรางวัล “ชนะเลิศเหรียญทอง : ระดับชาติ” รางวัลทรงคุณค่า สพฐ.(OBEC AWARDS) “ระดับชาติ” ปี ๒๕๕๕ ประเภท “ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยม ระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ด้านบริหารจัดการ” และได้รับเกียรติบัตรรางวัล “เหรียญทอง อันดับ ๑ : ระดับภาคเหนือ” รางวัลทรงคุณค่า สพฐ.(OBEC AWARDS) “ระดับภาคเหนือ” ปี ๒๕๕๕ ประเภท “ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยม ระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ด้านบริหารจัดการ” ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ ได้รับรางวัล “ข้าราชการพลเรือนดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๕๘” กลุ่มที่ ๑ ตำแหน่งประเภทผู้อำนวยการ ระดับต้น ประเภทวิชาการระดับชำนาญการชำนาญการพิเศษ และประเภททั่วไป ระดับอาวุโส จากกระทรวงศึกษาธิการ และในปีการศึกษา ๒๕๖๐ ได้รับรางวัล “ครูสุคติ ประจำปี ๒๕๖๐” จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอีกด้วย

จากที่กล่าวมานั้น จึงได้นำความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนการแสวงหาความรู้จากแนวคิด ทฤษฎี ในการบริหารจัดการด้านการศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ตลอดจนนโยบายการศึกษาจากหน่วยงานต่างๆ นำมาสร้างนวัตกรรมทางด้านการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม (PPR Model) ของโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณขึ้น เพื่อนำมาใช้เป็นหลักการและแนวทางในการบริหารสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

๔. วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม

๕. กระบวนการพัฒนาผลงานหนึ่งโรงเรียนหนึ่ง นวัตกรรม

๕.๑ สภาพปัญหาก่อนการพัฒนา

การรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙ ได้กล่าวถึงจุดที่ควรพัฒนา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ว่า ด้านคุณภาพผู้เรียนควรดำเนินการเร่งพัฒนากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานในระดับชาติ และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ต่อเนื่อง ด้านการจัดการศึกษา ควรส่งเสริมครูให้พัฒนาศักยภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันให้มากขึ้น และสร้างเครือข่ายวิชาการให้หลากหลาย ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ต่อเนื่อง และสร้างเครือข่ายความรู้ภายนอกให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ให้มากขึ้น ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ควรสร้างเครือข่ายและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่อง ด้าน

มาตรการส่งเสริม ควรดำเนินการจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้มีความหลากหลายและพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน (รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา, ๒๕๕๙ : ๗๘)

จากรายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็น ปีการศึกษา ๒๕๕๘ พบว่า จุดที่ควรพัฒนา ด้านคุณภาพผู้เรียน ควรดำเนินการเร่งพัฒนายกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานในระดับชาติ และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ต่อเนื่อง ควรส่งเสริมครูให้พัฒนาศักยภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันให้มากขึ้น และสร้างเครือข่ายวิชาการให้หลากหลาย ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์ให้ต่อเนื่อง และสร้างเครือข่ายความรู้ภายนอกให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ให้มากขึ้น ควรสร้างเครือข่ายและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่องควรดำเนินการจัดทำโครงการ/กิจกรรม ให้มีความหลากหลายและพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน

จากการสรุปผลการพัฒนาในรอบปีที่ผ่านมาพบว่า สถานศึกษายังต้องได้รับการพัฒนาในด้าน ต่างๆที่ยังมีการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพ ทั้งนี้ได้จัดเรียงลำดับไว้ดังนี้

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) ในรายวิชาหลัก ๕ วิชาของนักเรียนยัง ต่ำกว่าเกณฑ์คุณภาพทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ จึงต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาจึงกำหนดเป็นวาระหลักในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเพิ่มพูนศักยภาพทางด้านวิชาการ ทั้งนี้ ในการดำเนินการพัฒนาต้องเป็นความร่วมมือกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายทั้ง ตัวผู้เรียน ครูและ บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและภาคเครือข่ายการศึกษา มีความเข้าใจตรงกันในเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการของผู้เรียนให้มีทักษะตามเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียน จึงจำเป็นต้องจัดทำเป็นโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา

- ควรมีการขยายการสร้างภาคีเครือข่ายการศึกษาให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น และมุ่งพัฒนาให้เป็น องค์การที่มีความเข้มแข็งเป็นที่ยอมรับจากสังคม

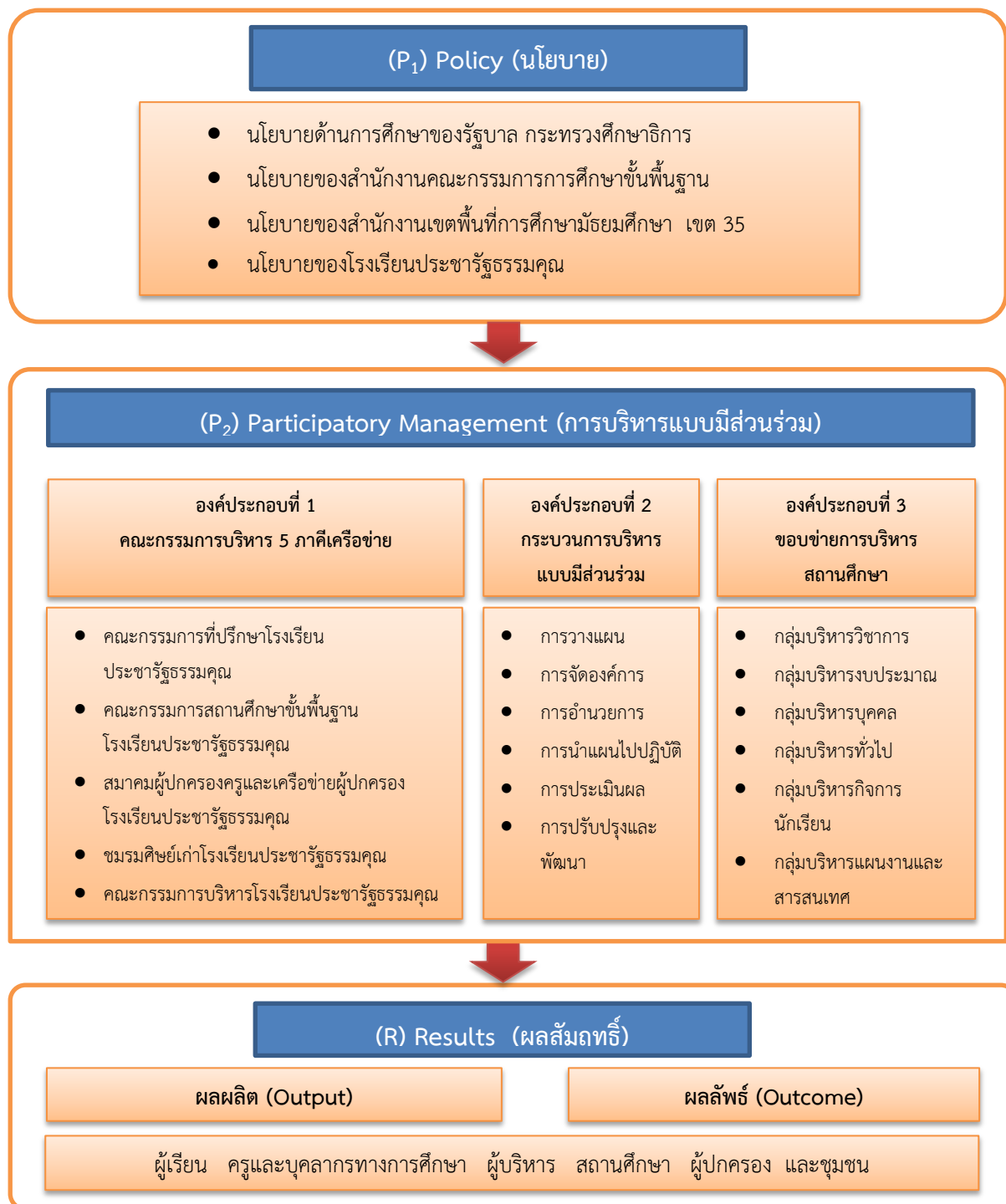
- ควรได้รับการจัดสรรอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาในบางสาขาวิชาที่ขาดแคลนให้ ตรงกับสภาพปัญหาและข้อเท็จจริงของโรงเรียน

- ควรมีการให้โอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนที่ขาดโอกาสมากขึ้นกว่าเดิม เช่น ขยายโควตา ทุนการศึกษา การส่งเสริมให้นักเรียนได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆให้ทัดเทียมกัน

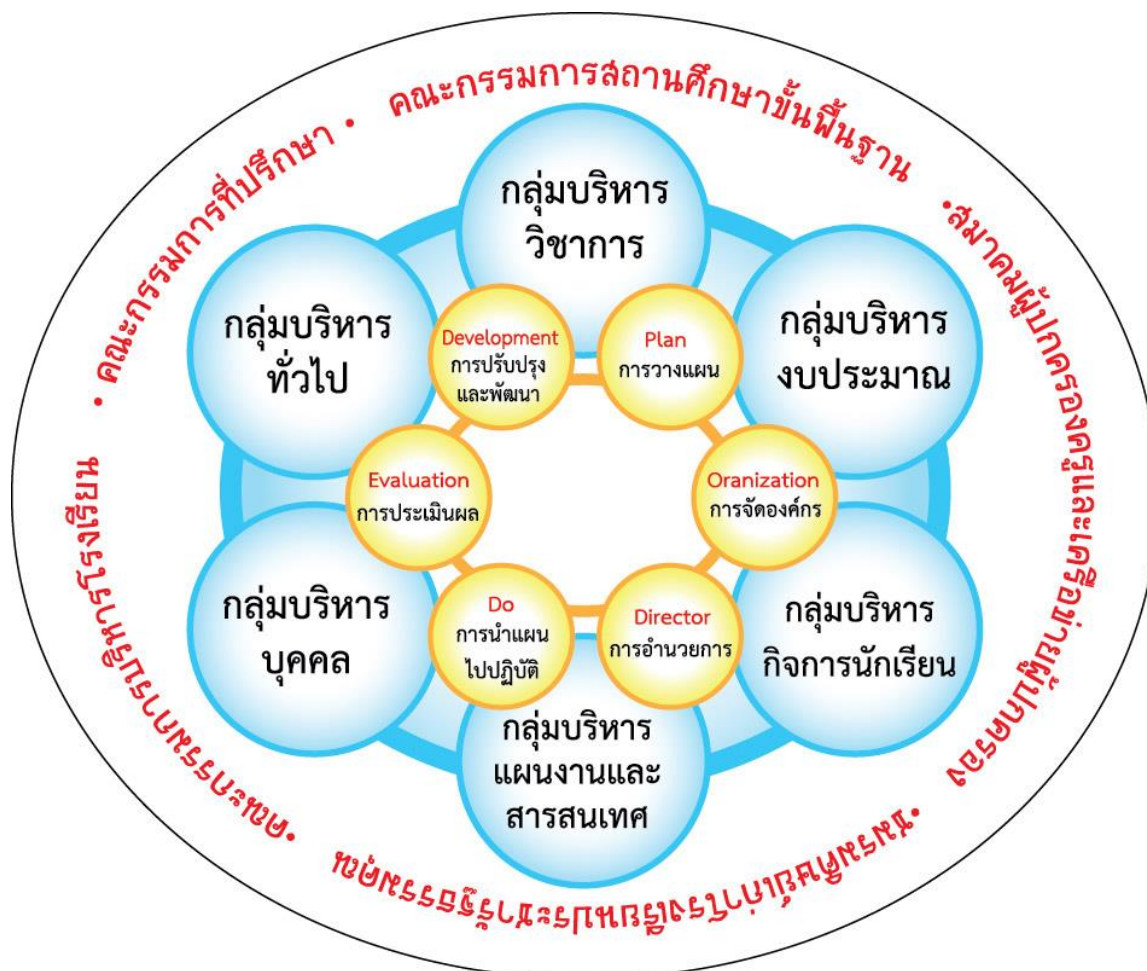
จากรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙ พบว่า สิ่งที่ต้องพัฒนา คือ การดำเนินการเร่งพัฒนายกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ต่อเนื่อง และต้องพัฒนาทักษะการ แก้ปัญหาตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังต้องได้รับการส่งเสริมด้านทัศนคติที่พึงงามต่อ ความเป็นไทย ไม่หลงใหลกับค่านิยม วัตถุต่างชาติจนเกิดการลอกเลียนแบบ ทำให้ลัทธิวัฒนธรรมพื้นบ้าน ตนเองและวัฒนธรรมองค์กรและชุมชน

๕.๒ การออกแบบนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา

รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม (PPR-Podded Model)
ของโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕

กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Podded)

๕.๓ ขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนา

การบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม (PPR-Podded Model) เริ่มจากการนำนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาลงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา โดยมีการวิเคราะห์นโยบายต่างๆ ตั้งแต่ต้นนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา มาหลอมรวมและบูรณาการในการทำงานร่วมกัน โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก และมีการจัดตั้งองค์คณะบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา โดยการ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้าง ร่วมพัฒนา” อย่างลงตัว โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยเริ่มจากบ้าน วัด และโรงเรียน เข้ามาบูรณาการร่วมกันในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของผู้เรียน

การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Management) เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้สถานศึกษาเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ภายใต้กรอบของ

กฎหมายที่กำหนด โดยมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจที่จะพัฒนานโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษาและร่วมมือดำเนินการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและการบริหารทั่วไปโดยมุ่งเน้นผลผลิตผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้การมีส่วนร่วมตลอดทั้ง การตรวจสอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใจกลางของชุมชน เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภองาว การบริหารแบบมีส่วนร่วม แบบ “บวร” บ้าน วัด และโรงเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปพร้อมๆ กัน โดยการร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้นทางโรงเรียนจึงได้แต่งตั้งองค์คณะบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารทางการศึกษา ได้แก่ ๑) คณะกรรมการที่ปรึกษาโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ ซึ่งประกอบไปด้วย ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ฝ่ายสงฆ์ (พระเทพปริยัติมงคล ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดลำปาง และเจ้าอาวาสวัดจองคำ, พระเทพรัตนนายก เจ้าคณะจังหวัดลำพูน , พระจินดารัตนาภรณ์ รองเจ้าคณะจังหวัดลำปาง, พระสุทัศน์ สุทัสสน์ วัดลุ่มเจริญศรัทธา และพระครูโสภณบุญญารักษ์ เจ้าคณะอำเภองาว) และที่ปรึกษาฝ่ายฆราวาส (ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย, นายอำเภองาว หัวหน้าส่วนราชการทุกภาคส่วนในอำเภองาว สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ฯลฯ) ๒) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ ๓) สมาคมผู้ปกครองครูและเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ ๔) ชมรมศิษย์เก่าโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ และ ๕) คณะกรรมการบริหารโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ จำนวนทั้งสิ้น ๕๓ คน เป็นผู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ร่วมกันคิดวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยการเสวนาสภาภาพร่วมกัน เพื่อหาฉันทามติในการวางเป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประจำอำเภองาว แล้วนำผลสรุปของทิศทางการพัฒนาทางการศึกษามาเป็น Road Map ในการดำเนินการต่อไป โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาและวิเคราะห์นโยบายการจัดการศึกษาและสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ โดยดำเนินการดังนี้

๑. ศึกษานโยบาย เพื่อใช้เป็นทิศทางหรือเป้าหมายในการดำเนินงานของโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงานขององค์กร โดยศึกษานโยบายด้านการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดังนี้

- นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
- นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕
- นโยบายของโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ

๒. ศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ โดยดำเนินการดังนี้

๒.๑ ศึกษาข้อมูล เอกสารต่างๆ จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี ๒๕๕๗-๒๕๕๙ และรายงานผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมต่างๆ โดยการวิเคราะห์สาระ (Content Analysis)

๒.๒ ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประชาวิธรรมคุณ ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพผู้สอน ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ ด้านสื่อ เครื่องมือและนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Rating scale) ซึ่งได้จำแนกความต้องการจำเป็นตามช่วงเวลาที่ต้องการ โดยกำหนดความต้องการจำเป็นออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ (๑) ความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน (Present หรือ Current Needs) เช่น ความต้องการจำเป็นของครูในปัจจุบันเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน (๒) ความต้องการจำเป็นในอนาคต (Future Needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่กำหนดล่วงหน้าว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง เพื่อการเตรียมการรับมือ หรือป้องกันปัญหาที่คาดว่าจะเกิด (สุวิมล ว่องวานิช, ๒๕๔๔)

๒.๓ จัดการประชุมร่วมกับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สมาคมผู้ปกครองครูโรงเรียนประชาวิธรรมคุณ คณะกรรมการบริหารโรงเรียนประชาวิธรรมคุณ ชมรมศิษย์เก่าโรงเรียนประชาวิธรรมคุณ ตลอดจนองค์กรคณะบุคคล หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประชาวิธรรมคุณ โดยการจัดประชุมร่วมกัน ในเชิงวิชาการ (ประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ฯลฯ) และกึ่งวิชาการ (สภากาแฟ ฯลฯ) เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการศึกษาเพื่อสนองนโยบายการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ และหาความเห็นพ้องต้องกันหรือฉันทามติ (Consensus) ในการกำหนดนโยบายของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และร่วมกันบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่ ๒ สร้างและดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนประชาวิธรรมคุณ โดยดำเนินการดังนี้

๑. วิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากการบริหารที่ผ่านมาซึ่งได้นำหลักการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Base Management : SBM) มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาจนเป็นผลสำเร็จ โดยนำมาวิเคราะห์ถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จ พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดคุณภาพแก่สถานศึกษามากที่สุด

๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประชาวิธรรมคุณ จึงได้นำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประชาวิธรรมคุณ มีองค์ประกอบที่สำคัญทั้งหมด ๓ องค์ประกอบ คือ องค์คณะบุคคลหรือ

คณะกรรมการ กระบวนการการบริหารแบบมีส่วนร่วม และขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา มาดำเนินการดังนี้

๒.๑ ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร ๕ ภาคีเครือข่าย โรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ ซึ่งประกอบไปด้วย คณะกรรมการบริหารโรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ สมาคมผู้ปกครองครูโรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ เครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ และชมรมศิษย์เก่าโรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ

๒.๒ คณะกรรมการบริหาร ๕ ภาคีเครือข่าย ร่วมกันดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ ตามกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทั้ง ๖ ขั้นตอน ตามขอบข่ายงาน โดยดำเนินการดังนี้

● การวางแผน (Plan)

การวางแผนเป็นงานหลักและสำคัญในการบริหารของสถานศึกษา เนื่องจากเป็นตัวกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด การวางแผนเป็นขั้นตอนแรกและขั้นตอนสำคัญ โดยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. คณะกรรมการบริหารโรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ ๕ ภาคีเครือข่าย ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายหรือเป้าประสงค์ (Goals) เป็นการแสดงถึงความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาข้างหน้า ซึ่งมักจะมองในรูปของผลลัพธ์ (Outcomes) ในอนาคตกำหนดอย่างกว้าง ๆ

๒. คณะกรรมการบริหารโรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ ๕ ภาคีเครือข่าย ร่วมกันกำหนด วัตถุประสงค์ (Objective) เป็นองค์ประกอบที่เป็นผลมาจากการแปลงจุดมุ่งหมาย (Goal) ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นเพื่อง่ายในการนำไปปฏิบัติ วัตถุประสงค์จึงเป็นการกำหนดผลผลิต (Output) ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นอย่างกว้าง ๆ แต่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้

๓. คณะกรรมการบริหารโรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ ๕ ภาคีเครือข่าย นำเป้าหมาย (Targets) เป็นองค์ประกอบที่เป็นผลมาจากการแปลงวัตถุประสงค์ให้เป็นรูปธรรมในการปฏิบัติมากขึ้น เป้าหมายจึงเป็นการกำหนดผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนโดยจะกำหนดเป็นหน่วยนับที่วัดผลได้เชิงปริมาณ และกำหนดระยะเวลาที่จะบรรลุผลสำเร็จนั้นด้วย

● การจัดองค์การ (Organization)

คณะกรรมการบริหารโรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ ๕ ภาคีเครือข่าย ร่วมกันจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนงานต่างๆ และบุคคลในองค์การ โดยกำหนดภารกิจ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบให้ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจขององค์การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบไปด้วย การปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนพระราชัฐธรรมคุณ อันประกอบไปด้วย ๖ กลุ่มบริหาร คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารอำนวยการ กลุ่มบริหารกิจการนักเรียน กลุ่มบริหารแผนงานและสารสนเทศ และกลุ่มบริหารทั่วไป

- **การอำนวยการ (Director)**

คณะกรรมการบริหารโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ ทั้ง ๕ ภาคีเครือข่ายกระจายอำนาจในการอำนวยการโดยใช้กระบวนการจ้างบุคคลในแต่องค์กรบุคคลถึงสิ่งที่จะต้องกระทำเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารในระดับต่างๆ ที่จะต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพนอกเหนือจากหน้าที่ต่างๆ ในการบริหาร กิจกรรมหรือองค์ประกอบของการอำนวยการจะประกอบด้วยแรงจูงใจ (Motivation) การติดต่อสื่อสาร (communication) และความเป็นผู้นำ (Leadership) โดยผู้บริหารในแต่ละองค์กรบุคคลจะต้องพิจารณาประสานงานหรือสั่งการกับผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

- **การนำแผนไปปฏิบัติ (Do)**

จัดทำแผนการปฏิบัติราชการและโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ โดยได้รับความเห็นพ้องต้องกันหรือฉันทามติของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ ๕ ภาคีเครือข่าย นำไปสู่การปฏิบัติ โดยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและร่วมกันดำเนินงานตามแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้จนบรรลุผลสำเร็จ โดยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในแผนปฏิบัติการ โดยการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและเข้าใจทิศทางการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน โดยการประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษา ประชุมคณะกรรมการบริหาร ๕ ภาคีเครือข่าย เป็นต้น

๒. พัฒนาระบบการจัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณในลักษณะบูรณาการให้เชื่อมโยงไปในทิศทางเดียวกัน และส่งเสริมให้มีประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้นเพื่อให้เป็นเครื่องมือในการประสานแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

- **การประเมินผล (Evaluate)**

ในส่วนของการติดตามและประเมินผล คณะกรรมการบริหาร ๕ ภาคีเครือข่ายได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานในแต่ละประเด็นของนโยบาย ระยะเวลาในการประเมิน และแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ เพื่อให้การติดตามและประเมินผลมีมาตรฐานเดียวกันและเป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงกัน โดยมุ่งเน้นการประเมินผลตามนโยบายเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน ตลอดจนนำมาใช้เป็นข้อมูลในการประสานแผนงาน แผนอัตรากำลัง และแผนงบประมาณอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการโดยให้มีการกำหนดตัวชี้วัดที่เน้นผลลัพธ์ของการดำเนินงานเป็นหลัก และสร้างมาตรการเร่งรัด หากมีแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการช้ากว่ากำหนด และตรวจสอบคุณภาพและการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ

● การปรับปรุงและพัฒนา (Development)

นำผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลมาปรับปรุงการจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

จากกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมทั้ง ๖ ขั้นตอนที่ผ่านมา ทำให้คณะกรรมการบริหาร ๕ ภาควิชาได้ดำเนินการตามบทบาทและหน้าที่ของแต่ละองค์คณะบุคคล จนทำให้คุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนพระราชฤทธิธรรมคุณพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ จากผลสัมฤทธิ์ทางการบริหารสถานศึกษาทั้งด้านผลผลิตและผลลัพธ์บังเกิดผลอย่างเด่นชัดและเป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชน

ในด้านการบริหารงานภายในสถานศึกษาของโรงเรียนพระราชฤทธิธรรมคุณ ได้มีการกระจายอำนาจและมีโครงสร้างในการบริหาร ออกเป็น ๖ กลุ่มบริหาร ประกอบไปด้วย กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารกิจการนักเรียน กลุ่มบริหารบุคคล กลุ่มบริหารแผนงานและสารสนเทศ และกลุ่มบริหารทั่วไป โดยการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในปีการศึกษา ๒๕๕๗-๒๕๕๘ ที่ผ่านมา พบว่า การแบ่งโครงสร้างการบริหารตามพรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๕ และ มาตรา ๓๙ วรรคสอง และ พรบ.การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ระบุวิธีการพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจและการบริหารการจัดการศึกษา ระดับเขตพื้นที่ และระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ ๔ ด้าน คือ ๑. ด้านวิชาการ ๑๗ ข้อ ๒.ด้านงบประมาณ ๒๒ ข้อ ๓. ด้านการบริหารงานบุคคล ๒๐ ข้อ และ ๔. ด้านการบริหารงานทั่วไป ๒๐ ข้อ ทำให้การบริหารงานของโรงเรียนพระราชฤทธิธรรมคุณ ไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากบริบทของโรงเรียนเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และนักเรียนส่วนใหญ่จะต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด จึงจำเป็นต้องมีการแบ่งกลุ่มบริหารตามโครงสร้างการบริหารออกเป็น ๖ กลุ่มบริหาร เพื่อให้มีการกำกับติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง โดยมีการระดมสมองจากฝ่ายบริหารและ คณะครู วิเคราะห์และหาผลสรุปร่วมกัน เพื่อที่จะได้วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครอบคลุมมากขึ้น

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มบริหารทั้ง ๖ กลุ่มบริหาร มีกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีทั้งหมด ๖ กระบวนการ ได้แก่ ๑) การวางแผน ๒) การจัดองค์การ ๓) การอำนวยการ ๔) การนำแผนไปปฏิบัติ ๕) การประเมินผล และ๖) การปรับปรุงและพัฒนา โดยทุกกลุ่มบริหารเริ่มวางแผนในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของคณะฝ่ายบริหารเข้าไปร่วมวางแผนและระดมความคิดในการคิดวางแผนให้สอดคล้องกับเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน จากผลการวางแผนงานร่วมกัน ก็จะมีการจัดองค์การขึ้นโดยแต่งตั้งคณะทำงานให้เป็นองค์การย่อยๆ ในประเด็นของการพัฒนานั้น ในจัดองค์การจะคำนึงถึงการนำผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและมีประสบการณ์ในด้านนั้นๆ มาเป็นคณะทำงานขึ้นมา ที่เรียกว่าองค์การย่อยของงาน เพื่อให้บุคคลที่อยู่ในองค์การนำความรู้ความสามารถของตนเองมาสร้างสรรค์ พัฒนา และดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งในการดำเนินงานขององค์การย่อยนั้นๆ จะมีการคัดเลือกผู้ที่ทำหน้าที่อำนวยการดำเนินงานเพื่อให้การ

ทำงานของครูและบุคลากรในองค์กรย่อนั้น เป็นไปตามแผนงานที่ได้วางเอาไว้ และมีการชี้แนะ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือในการดำเนินงานให้ราบรื่น โดยการนำแผนไปปฏิบัติ นั้น ผู้ที่มีหน้าที่ อำนวยการจะต้องมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ในช่วงระยะก่อนดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงานและ หลังการดำเนินงาน หลังจากนั้นคณะทำงานในองค์กรจะต้องมีการประเมินผลงานที่ได้ปฏิบัติขึ้นว่า ผลงานที่ได้ทำไปนั้นบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงไร และร่วมกันกับผู้ที่เป็นคนอำนวยการ นำผลการ ปฏิบัติงานมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานนั้นต่อไป

การบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม (PPR-Podded Model) เป็นการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมีส่วนร่วมทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา ซึ่งการบริหารของ โรงเรียนทั้ง ๖ กลุ่มบริหาร จะมีกระบวนการบริหารและการดำเนินงาน ทั้งหมด ๖ ขั้นตอน เพื่อเป็นการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม PODDED ได้แก่ ๑) การวางแผน - Plan ๒) การจัดองค์กร- Organization ๓) การอำนวยการ - Director ๔) การนำแผนไปปฏิบัติ - Do ๕) การประเมินผล - Evaluate และ ๖) การปรับปรุงและพัฒนา - Development เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาจนทำให้โรงเรียนพระราชธรรมคุณประสบ ผลสำเร็จในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียน ครูและ บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารมีคุณภาพ และสถานศึกษาได้รับการยกย่องและชื่นชมจาก ผู้ปกครอง และชุมชน

๕.๕ สรุปสิ่งที่เรียนรู้และการปรับปรุงให้ดีขึ้น

ในการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) และโรงเรียนเป็น ฐาน (School Based Management : SBM)” จนพัฒนาระบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพโดยได้ สร้างนวัตกรรมการบริหารขึ้นมา ซึ่งก็คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม (PPR-Podded Model) ซึ่งใช้ แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาในรูปแบบ “บวร” หรือ บ้าน(ชุมชน) วัด โรงเรียน รวมทั้ง นโยบาย “โรงเรียนแห่งความสุข” ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มมากขึ้น และ ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจมากขึ้น ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระราชธรรมคุณนั้น เป็นการระดมผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์เพื่อร่วมกันจัดการศึกษา และเปิดโอกาสให้ครูและ บุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา (Stake holder) มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญของโรงเรียน นอกจากนี้ยังเป็นการระดมทรัพยากรด้านการเงินและด้านวิชาการ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนจนเกิดผลสำเร็จอย่างเด่นชัด ครูและบุคลากรทางการ ศึกษา มีขวัญและกำลังใจเพิ่มมากขึ้น มีการสร้างและสนับสนุนให้เกิดผู้นำทางวิชาการ และเปิดโอกาสให้ ทุกคนได้เสนอความคิดเห็นในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน จนเกิดความคิด สร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรการสอนและโครงการใหม่ๆ ขึ้นเป็นลำดับ

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกด้าน ได้มุ่งเน้นและการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๒๒) ที่กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมี

ความสามารถเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” “ดังนั้นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางรวมทั้งมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่เสมอและจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ตลอดจนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและความแตกต่างของผู้เรียน เนื่องจากการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนา ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่จะเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) ที่ต้องเพิ่มขึ้นเช่นกัน

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพนั้น ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น ได้มีการมุ่งเน้นในการพัฒนาวิชาชีพครู จรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม ให้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสู่มืออาชีพ และสามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ในทุกมิติ โดยส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาด้านทักษะกระบวนการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้ ทักษะ กระบวนการต่างๆ มีการทบทวนหลังการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น ซึ่งถ้านักเรียนมีผลการเรียนดี ย่อมส่งผลถึงความประพฤติที่ดีเช่นกัน รวมทั้งข้าพเจ้าได้กำหนดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนควบคู่กัน แล้วได้นำผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนางาน รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มงาน ระหว่างบุคลากรขององค์กรทั้งหมด เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและร่วมขับเคลื่อนกระบวนการจัดการเรียนรู้และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่จะส่งผลดีและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียนได้ตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จ ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มมากขึ้นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทุกด้านมีการพัฒนาขึ้นตามลำดับอย่างเป็นรูปธรรม จนได้รับผลสำเร็จและผลงานดีเด่นเป็นอย่างมาก

ในการดำเนินงานที่ส่งผลสำเร็จดังกล่าว เป็นผลจากการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วม (PPR Podded Model) และนโยบายการบริหารงาน “โรงเรียนแห่งความสุข”รวมทั้งการทำงานเป็นทีม ที่ทุกคนร่วมปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และมีความสุข จึงปฏิบัติงานอย่างเต็มตามศักยภาพ อีกทั้งได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น โดยสนับสนุนและจัดหา สื่อ-อุปกรณ์ /งบประมาณ/ทุนการศึกษา รวมทั้งการปรับปรุงพัฒนาสร้างแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการจัดกิจกรรมตามงาน โครงการต่างๆ(ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา) ที่มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และเรียนรู้ตามหลักสูตร ตลอดจนมีทักษะชีวิต มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนสร้างขวัญกำลังใจและให้โอกาสแก่นักเรียน โดยการจัดหาทุนการศึกษามอบให้นักเรียนตามหลักเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด นอกจากนี้ข้าพเจ้ายังได้นำพลังชุมชนของ “บวร” (บ้าน วัด และโรงเรียน) ในกิจกรรมระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมทางการศึกษาทุกภาคส่วน จนทำให้นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนาเท่าเทียมกัน จนส่งผลให้ประสบผลสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีการพัฒนาสูงขึ้นจากเดิม มีผลการ

ทดสอบ O-Net ตามเกณฑ์ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ตลอดจนได้รับความสำเร็จด้านต่างๆ ได้อย่างภาคภูมิใจ ดังเช่นผลสำเร็จ “ด้านผู้เรียน” ของสถานศึกษาทุกแห่ง ที่ปรากฏในรายงานข้างต้น และที่ผลสำเร็จอย่างเป็นที่ประจักษ์ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนพระราชรัษฎธรรมคุณ ที่สามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงได้เป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังสามารถเข้าศึกษาต่อตามโครงการกระจายแพทย์ ๑ อำเภอ ๑ ศูนย์ (O-DOD) ได้ถึง ๒ ปีการศึกษา/มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน/ผลการทดสอบ O-Net/รับรางวัลดีเด่นต่างๆ พัฒนาขึ้นโดยลำดับ ฯลฯ

จากผลการดำเนินงานดังกล่าว ส่งผลสู่การพัฒนาผู้เรียน ทำให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ที่เท่าเทียมกัน และมีความสุขในการเรียนรู้ มีทักษะกระบวนการคิดที่สามารถเชื่อมโยงสู่ทักษะการทำงาน ทักษะการประกอบอาชีพ ทักษะทางสังคม ที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้อย่างปลอดภัยและมีความสุขตลอดจนมีคุณภาพสู่สากล มีความเป็นเลิศตามมาตรฐานการศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลสำเร็จ และได้รับรางวัลดีเด่นต่างๆ ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและตามแนวทางการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ การศึกษาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ตลอดจนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

จากผลการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้ นวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษา แบบมีส่วนร่วม (PPR Podded Model) โดยเน้นการมีส่วนร่วมของ “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน) ในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาได้รับความร่วมมือสนับสนุนเป็นอย่างดีจาก หน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน/บุคคล ที่เข้ามาเป็นผู้อุปถัมภ์ สนับสนุนงบประมาณ บริจาคอุปกรณ์สิ่งต่างๆ เป็นผลทำให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนา และขับเคลื่อนสู่องค์กรประสิทธิภาพได้อย่างต่อเนื่องมาโดยลำดับ และส่งผลให้ได้รับคัดเลือก รับรางวัล ระดับชาติ/ระดับภาค/ระดับเขตพื้นที่การศึกษา/ระดับจังหวัด ฯลฯ ซึ่งถือเป็นรางวัลแห่งความสำเร็จของสถานศึกษาและของทุกภาคส่วน และเป็นรางวัลที่ภาคภูมิใจ และเป็นเกียรติภูมิของโรงเรียนพระราชรัษฎธรรมคุณ ดังนี้

๑. ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็น “ข้าราชการพลเรือนดีเด่น ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๘” ของสำนักนายกรัฐมนตรี
๒. ได้รับรางวัล “ครูสุคติ ประจำปี ๒๕๖๐” ของสำนักงานคุรุสภา
๓. เป็นตัวแทนผู้บริหารประเทศไทย (สำนักงานวัฒนธรรม จ.ลำปาง) ร่วมงานแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน นานาชาติ ประจำปี ๒๕๕๙ ณ เมืองยี่หลาน ประเทศไต้หวัน
๔. เป็นตัวแทนผู้บริหารประเทศไทย (สำนักงานวัฒนธรรม จ.ลำปาง) ร่วมงานมหกรรมวัฒนธรรมพื้นบ้านนานาชาติ ประจำปี ๒๕๖๐ ณ ประเทศโปแลนด์
๕. เป็นตัวแทนผู้บริหารประเทศไทย (สำนักงานวัฒนธรรม จ.ลำปาง) ร่วมงานมหกรรมวัฒนธรรมพื้นบ้านนานาชาติ ประจำปี ๒๕๖๑ ณ ประเทศอิตาลี
๖. โล่รางวัล “ชนะเลิศเหรียญทอง : ระดับชาติ” รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ประจำปี ๒๕๕๕

๗. เกียรติบัตรรางวัล “เหรียญทอง อันดับ ๑ : ระดับภาคเหนือ” รางวัลทรงคุณค่า (OBEC AWARD) ประจำปี ๒๕๕๕ ประเภท “ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยม ระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ด้านบริหารจัดการ”

๘. โล่รางวัล “ผู้บริหารที่มีผลงานดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๗ : ระดับประเทศ” ของสมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย (ส.บ.ม.ท.)

๙. เกียรติบัตรรางวัล “เป็นผู้ทำคุณประโยชน์ทางการศึกษา : ประจำปี ๒๕๕๗” ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) กระทรวงศึกษาธิการ

๑๒. คณะกรรมการ “ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา ของเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕ (ก.ต.ป.น.)”

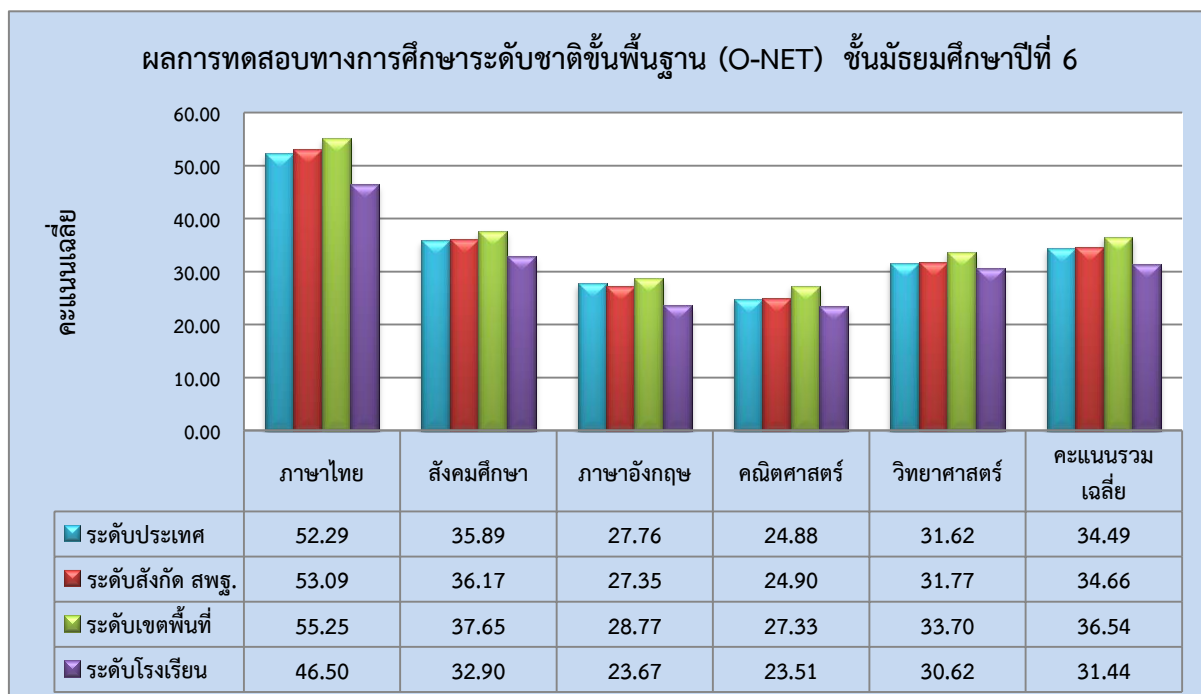
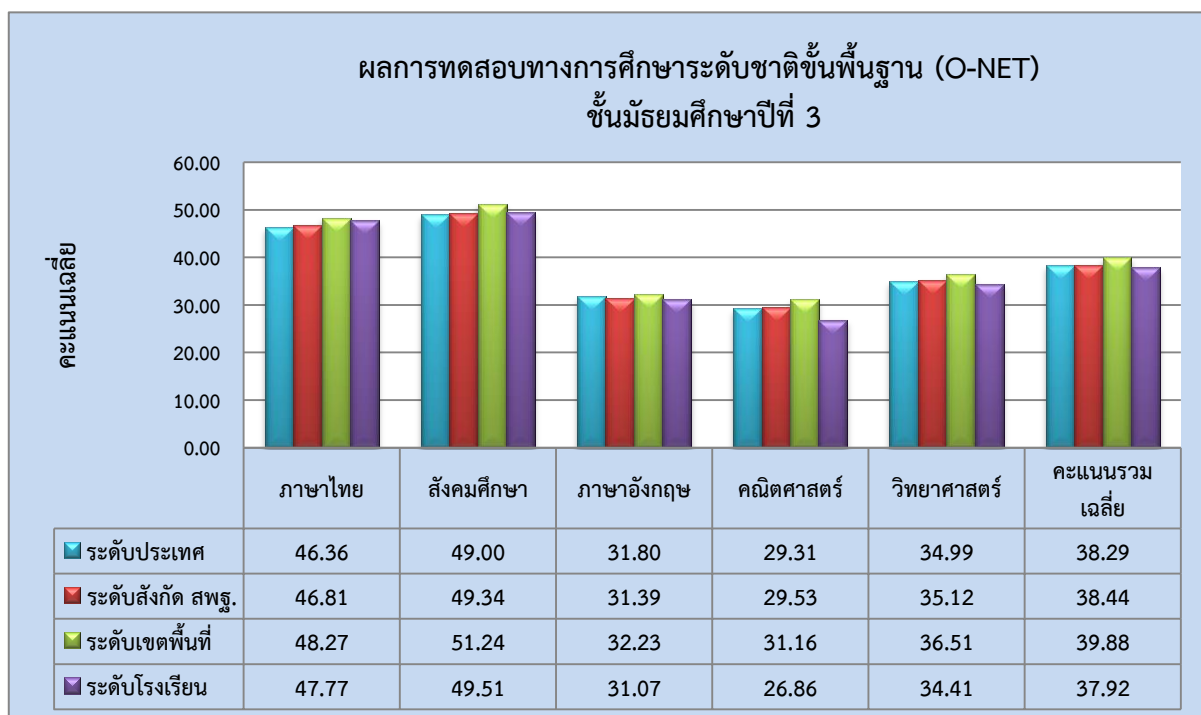
๑๓. คณะกรรมการบริหาร ในตำแหน่ง “อุปนายกฝ่ายพัฒนา สมาคมนักเรียนเก่าบุญวาทย์วิทยาลัย”

๑๔. คณะกรรมการ “บริหารสมาคมกีฬาจังหวัดลำปาง”

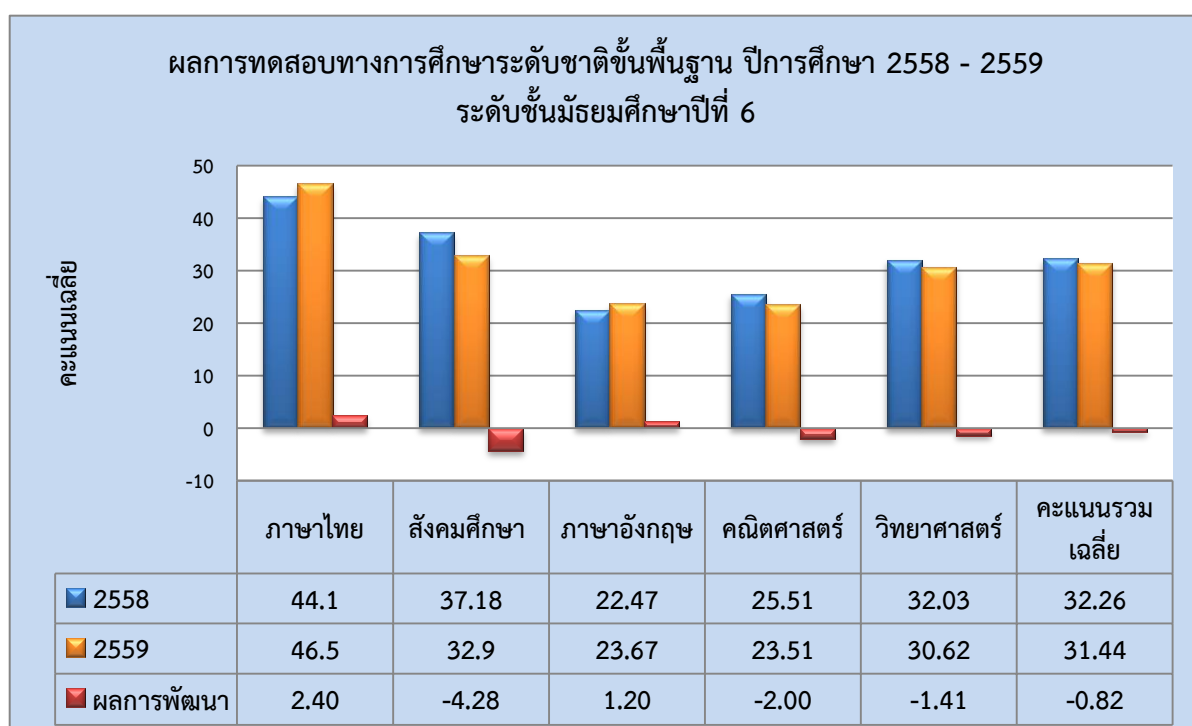
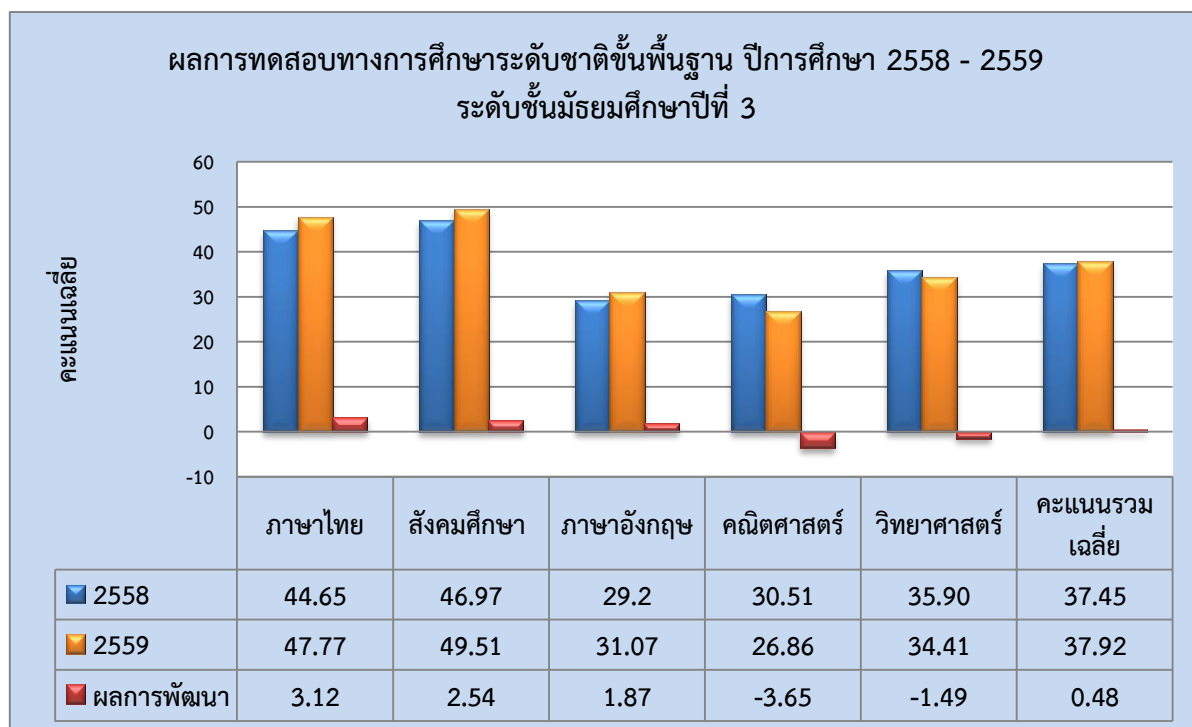
ดังนี้

จากผลการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้เกิดคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมีผลการพัฒนาคุณภาพด้านต่างๆ

1) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2559

2) เปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้าน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2558-2559

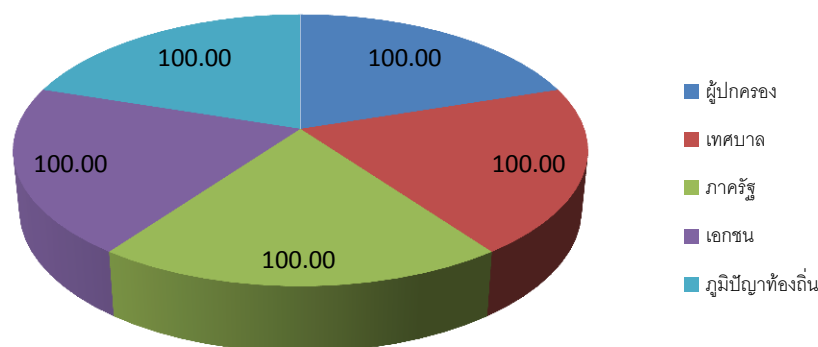
จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ เป็นผลสืบเนื่องมาจากสถานศึกษาได้จัดให้มีการพัฒนาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วย

ตนเองและพัฒนาด้วยกิจกรรม/โครงการต่างๆ เช่นโครงการอ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่อง กิจกรรมจัดหา/ผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน กิจกรรมสืบค้นความรู้เนื่องในวันอาเซียน อีกทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนมีทักษะในการอ่าน ฟัง พูด เขียน การตอบคำถาม การสื่อสารและการคิดคำนวณ โดยไม่จำกัดความรู้เพียงแคในห้องเรียน เท่านั้น ครูผู้สอนได้ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียนโดยการบูรณาการการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ห้องถิ่นและอาเซียน ทำให้นักเรียนมีทักษะ แนวคิดบูรณาการเชื่อมโยงบนพื้นฐานของความสามารถในการคิด วิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและแนวทางและการแก้ปัญหาและทักษะที่จำเป็นในอนาคต มีการจัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนทำร่วมกันเป็นหมู่คณะ เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมกีฬาภายใน การเลือกตั้งคณะกรรมการสภานักเรียน การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ฯลฯ เป็นต้น จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จากการสืบค้นข้อมูลที่หลากหลายผ่านสื่อเทคโนโลยี สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่ทางโรงเรียนได้จัดบริการอำนวยความสะดวกแก่นักเรียน เช่น บริการอินเทอร์เน็ตไร้สายครอบคลุมพื้นที่ภายในบริเวณโรงเรียน ห้องสมุด ห้องสืบค้นคอมพิวเตอร์และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในโรงเรียนที่นักเรียนสามารถเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีและนำเสนอผลงานอย่างทั่วถึง นอกจากนี้โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยมีการจัดทำกิจกรรม/โครงการ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพตามเป้าหมาย โดยกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน เช่นโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การติวเข้ม O-NET จากครู ๕ กลุ่มสาระหลัก เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปศึกษาต่อและประกอบอาชีพ โดยทางโรงเรียนจัดกิจกรรมที่ตอบสนองในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ คือจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ และกิจกรรมแนะแนวศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่นและกตัญญูทวดที่ต่อผู้มีพระคุณ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบและรักท้องถิ่น มีทักษะในการใช้ชีวิตตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักปรับตัวและอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ ที่ส่งเสริมประสบการณ์จริง เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีต่อนักเรียน เช่นกิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษา กิจกรรมอาสาพัฒนาวัด โรงเรียน ชุมชน กิจกรรมพัฒนาพื้นที่ ๕ ส ของโรงเรียน กิจกรรมอนุรักษ์พลังงาน ห้องเรียนสีเขียว การอบรมคุณธรรม จริยธรรมประจำสัปดาห์ การเข้าร่วมทดสอบธรรมศึกษาชั้น ตรี โท เอก อีกทั้งได้มีการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อติดตามนักเรียน ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ดูแลช่วยเหลือนักเรียนจนสำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ

ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ในระดับที่เหมาะสม สามารถเขียนสื่อสารโต้ตอบได้ นักเรียนรู้จักวางแผนและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีตามหลักวิถีประชาธิปไตย กล้าแสดงออกในทางที่ดี แสดงความคิดเห็นและวิพากษ์ได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาและนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน/สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เป็นผู้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อเทคโนโลยี รวมทั้งแยกแยะความจำเป็น ความสำคัญ รู้เท่าทันสื่อข้อมูลข่าวสารในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความรู้ ความเข้าใจในทักษะต่างๆ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ อย่างต่อเนื่อง ผลการทดสอบระดับชาติ O-NET ของผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีต่อเนื่อง คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สูงขึ้นจากปีการศึกษาที่ผ่านมา และเมื่อจบปีการศึกษานักเรียนสามารถเลือกเรียนต่อในระดับสูงขึ้นและเลือกเหมาะสมกับตนเอง

จากกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษานั้น สถานศึกษามีโครงการพัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลทางการบริหารจัดการด้านการศึกษา โดยใช้ดำเนินการวิเคราะห์บริบทสภาพปัญหา ตลอดจนผลการจัดการศึกษาในปีงบประมาณที่ผ่านมา โดยอาศัยการศึกษาข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลการนิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาและจัดประชุมระดมความคิดเห็นจากคณะกรรมการบริหาร ๕ ภาคีเครือข่ายตลอดจนบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเพื่อวางแผนร่วมกัน กำหนดเป้าหมาย ปรับวิสัยทัศน์ กำหนดพันธกิจ กลยุทธ์ ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบนโยบาย สนับสนุน งบประมาณ สถานที่และการประสานงานต่างๆ ที่เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับคณะครูในการดำเนินการตามโครงการที่ส่งเสริมสนับสนุนคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ผู้บริหารจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่เป็นประจำ ทั้งด้านสายการสอน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบด้านงานพิเศษ สนับสนุนให้ครูและนักเรียนได้รับรางวัลที่เกิดจากความสามารถของครูและนักเรียน ทั้งระดับสหวิทยาเขต เขตพื้นที่ จังหวัดและประเทศ มีการปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการพัฒนา และนโยบายการปฏิรูปการศึกษา โดยมีคำสั่งแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มบริหารงาน หัวหน้าระดับและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพตรงกับหน้าที่ความรับผิดชอบ อีกทั้งจัดหาทรัพยากร งบประมาณ มอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการพัฒนาตามแผนงาน/โครงการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งอาศัยการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลงานและสรุปผลการดำเนินงานโดยมีการสำรวจความพึงพอใจ ผลการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งสถานศึกษามีการประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ในชุมชน ในสถานศึกษา ได้สร้างภาคีเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ภาคส่วนราชการประกอบด้วยนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการศึกษา โดยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในรูปแบบ “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน) จนประสบผลสำเร็จในการระดมสรรพกำลัง การระดมสมองจนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางด้านคุณภาพของสถานศึกษา ดังแผนภูมิดังนี้

ร้อยละของเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา

จากแผนภูมิเป็นผลการมีส่วนร่วมของเครือข่ายผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล) ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอนอกจากนี้สถานศึกษามีการจัดระบบบริหาร มีเป้าหมายชัดเจน บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่องานหน้าที่ความรับผิดชอบ นอกจากนี้สถานศึกษาใช้ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ การประชุมโดยใช้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมระดมสมอง เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่ชัดเจน มีการปรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานที่สอดคล้องกับผลการจัดการศึกษา สภาพปัญหา ความต้องการพัฒนา นโยบายการศึกษาที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำกับ นิเทศติดตาม ดำเนินงานและจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษา และโรงเรียนได้ใช้กระบวนการวิจัยรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นฐานในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ในการบริหารจัดการด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการดำเนินงาน/กิจกรรมอย่างหลากหลาย ได้แก่ งานหลักสูตรมีการประชุมปฏิบัติการ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มีการบูรณาการ ภาระงาน ชิ้นงาน โดยทุกระดับชั้น/ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีการออกแบบการเรียนรู้ สื่อ/นวัตกรรมที่เหมาะสม นำมาใช้กับผู้เรียนโดยแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนบูรณาการท้องถิ่น แผนบูรณาการพหุศาสตร์ แผนบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง แผนบูรณาการอาเซียน ดำเนินการสอนตามแผนฯ มีการวัดและประเมินผล การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง และจบหน่วยการเรียนรู้ ผลงานของนักเรียน (ชิ้นงาน) นำส่งครูเพื่อประเมินปรับโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สัดส่วนคะแนนแต่ละหน่วย กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้

ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน โดยเฉพาะแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นด้านความรู้ ทักษะ / กระบวนการด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ คือ รักชาติ ศาสน์

กษัตริย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง ซื่อสัตย์สุจริต มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และด้านสมรรถนะที่สำคัญ ๕ ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี วัตถุประสงค์ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน กลางภาคเรียน ปลายภาคเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียนและโดยเฉพาะบันทึกหลังการสอน จะได้พบปัญหา และรับหาทาง / แนวทาง แก้ไข ปรับปรุง เพื่อพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ต่อไป โดยการบันทึกหลังสอน เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการเรียนการสอนต่อ ๑ หน่วยการเรียนรู้ ประเมินผลโดยการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีปัญหานักเรียนไม่ผ่าน แก้ปัญหา โดยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนตามเสนอฝ่ายบริหารตามขั้นตอนนอกจากมีแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว โรงเรียนมีชั่วโมงแนะแนว ให้คำปรึกษานักเรียนและจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นปัจจุบัน ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี อุทิศเวลา เสียสละ จัดการเรียนการสอนตามวิชาที่มอบหมายเต็มเวลา เต็มความสามารถ มีการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล โดยนำข้อมูลและผลการวิเคราะห์มาออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล แยกนักเรียนเป็นกลุ่มเก่ง อ่อน ปานกลาง เพื่อจัดแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะการออกแบบการเรียนรู้ ต้องสอดคล้องกับกลุ่มของนักเรียนเพื่อการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ สนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง จัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิด เช่น จัดการเรียนรู้ด้วยโครงงาน ครูมีการมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศ และบรรยากาศตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้งภายในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ มีการวัดและประเมินผลที่เน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนรวมทั้งให้คำแนะนำคำปรึกษาแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยความเสมอภาค การส่งเสริมให้ครูใช้ผลการประเมินผู้เรียนมาทำงานวิจัยชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ ครูทุกคนทำงานวิจัยในชั้นเรียน ปีการศึกษาละ ๑ เรื่อง มีโครงการที่ส่งเสริมให้ครูทุกกลุ่มสาระพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อนำความรู้และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน มีการจัดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ตรงตามความรู้ ประสบการณ์และความถนัด มีสวัสดิการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่คณะครู ครูนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการประชาธิปไตยในการทำงานและปฏิบัติหน้าที่และปฏิบัติตน ตามแนวทางวิถีพุทธ

ผลการจัดการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทำให้การดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้ครูผู้สอนมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป้าหมายคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ทักษะ กระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลทั้งระดับอ่อน ปานกลาง และเก่ง ทำให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการสอนเสริมความรู้แก่นักเรียนกลุ่มปานกลาง เก่ง และมีการสอนซ่อมเสริมนักเรียนกลุ่มอ่อน มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผลจากสภาพความเป็น

จริง มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครูมีงานวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวิจัยนั้นไปพัฒนาการเรียนการสอน ครูสอนเต็มเวลา เต็มความสามารถ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี นำหลักประชาธิปไตยและนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติหน้าที่ เป็นแนวทางในการทำงาน ทำให้ครูมีวิทยฐานะสูงขึ้นและได้รับรางวัลต่างๆ อาทิเช่น รางวัลอันทรงคุณค่า OBEC AWARD เหรียญทองระดับชาติ เป็นผลมาจากครูมีความตั้งใจ มุ่งมั่นในการพัฒนาการสอน โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด ได้ปฏิบัติจริง มีการให้วิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้นักเรียนแสวงหาความรู้ จากสื่อเทคโนโลยีด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูทุกคน ได้รับการตรวจประเมินพร้อมทั้งให้คำแนะนำจากคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลของเขตพื้นที่การศึกษา

๕.๖ การขยายผลและเผยแพร่ผลการพัฒนา

การบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม (PPR-Podded Model) ได้ทำการขยายผลลงไปสู่ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง บ้าน วัด และโรงเรียน โดยมีการนำกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไปใช้ในการดำเนินงาน โดยได้ดำเนินการนำเสนอผลการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม (PPR-Podded Model) ในระดับสภวิทยาเขตบุญวาทย์ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่ และระดับจังหวัด โดยการนำผลการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ นอกจากนี้ยังได้ทำการเผยแพร่ผลการพัฒนาและบริหารจัดการศึกษาในวารสารต่างๆ เช่น ประชารัฐธรรมคุณสาร หนังสือพิมพ์แมงมุม หนังสือพิมพ์ลานนาโพสต์ หนังสือพิมพ์ลำปางนิวส์ หนังสือพิมพ์คนเมืองเหนือ ในส่วนของคอลัมภ์ทางการศึกษา และยังเผยแพร่สู่สาธารณชนผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๕ นอกจากนี้ยังได้ทำการขยายผลและเผยแพร่ไปยังการประชุมทางวิชาการต่างๆ ที่ได้รับเชิญเข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอ เช่น การประชุมหัวหน้าส่วนราชการ การประชุมองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง การประชุมผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕ การประชุมวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ทำให้ได้รับความชื่นชมจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ เป็นอย่างดี เป็นการสร้างชื่อเสียง ความเชื่อมั่นและความศรัทธาจากผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นอย่างมาก

ข้อ ๖ ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

มูลเหตุจูงใจในการใช้วัตกรรมการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม (PPR-Podded Model) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ เนื่องจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาหลายแห่ง ทำให้ทราบถึงสภาพบริบท ปัญหา อุปสรรค วัฒนธรรมองค์กรที่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการศึกษา ให้ได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายและนโยบายด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้วิเคราะห์และตัดสินใจบนฐานข้อมูลของ

สถานศึกษา โดยนำเอาหลักการบริหารจัดการศึกษาที่เป็นเทคนิควิธีการบริหารและมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในรูปแบบ (บวร) บ้าน วัด โรงเรียน มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

จากการบริหารงานของสถานศึกษาโดยใช้ “นวัตกรรมการบริหารงาน” ดังกล่าวจึงเป็น “เอกลักษณ์เฉพาะตนในการบริหารจัดการศึกษา” ซึ่งได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายและนโยบายด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้องค์กรก้าวหน้าพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทิศทางที่สอดคล้องกับความต้องการของบริบทชุมชนท้องถิ่นและตามมาตรฐานการศึกษาชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๗ จุดเด่น/ลักษณะพิเศษของผลงานนวัตกรรม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (PPR-Podded Model) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระราชธรรมคุณ มีจุดเด่นและลักษณะพิเศษของผลงานเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างสูงสุด มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนสู่ความสำเร็จ สู่ความเป็นเลิศด้านต่างๆ และได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ซึ่งจุดเด่นของการบริหารแบบมีส่วนร่วม (PPR-Podded Model) นี้ คือ การบริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นนโยบายด้านการศึกษา ที่มุ่งเน้นให้การศึกษาที่มีคุณภาพโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และการบริหารสถานศึกษาตามโครงสร้างการบริหารที่มีบริบทแตกต่างกันไป โดยมุ่งเน้นวัฒนธรรมองค์กรของตนเองที่เป็นอยู่ และนอกจากนั้นยังมีกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบได้ด้วย ๖ ขั้นตอน ซึ่งได้แก่ ๑) การวางแผน - Plan ๒) การจัดองค์การ - Organization ๓) การอำนวยการ - Director ๔) การนำแผนไปปฏิบัติ - Do ๕) การประเมินผล - Evaluate และ ๖) การปรับปรุงและพัฒนา - Development มาเป็นกระบวนการในการบริหารได้อย่างลงตัว จนทำให้เกิดผลลัพธ์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มุ่งเน้นผลผลิตและผลลัพธ์ได้อย่างชัดเจน ทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามองเห็นภาพแห่งความสำเร็จของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน จนทำให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งมีผลลัพธ์ที่เป็นจุดเด่นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้ ได้แก่ การระดมทรัพยากรทางการศึกษา เกิดจากความร่วมมือคิด ร่วมทำ ร่วมสร้าง ของภาคีเครือข่ายเข้ามาสร้างเสริม สนับสนุนในสิ่งที่โรงเรียนยังขาดแคลนให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างคุ้มค่า จนส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง สามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่สูงขึ้นได้ นอกจากนี้ยังสามารถส่งเสริมให้ชุมชนเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นนี้ทำให้โรงเรียนได้รับคำชื่นชม การยอมรับในวงการศึกษาเป็นอย่างมาก และนอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งความสุข จนกลายเป็นโรงเรียนแห่งความสุข “Happiness school” ที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีจิตสาธารณะ จิตบริการ แก่คนในองค์กรและแก่ชุมชนของตนเอง การบริหารแบบมีส่วนร่วม (PPR-Podded Model) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระราชธรรมคุณ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ให้โรงเรียนพระราชธรรมคุณประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). การเสวนาการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบคนจาก
<http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry>
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). การมีส่วนร่วม: แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ. กรุงเทพฯ: สถาบัน
 พระปกเกล้า.
- ภิญโญ สาร. (2546). หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2546). พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการบ้านเมืองที่ดี
พ.ศ. 2546. (120) ตอนที่ 100 ก.
- โรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ. (2558). รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กลุ่มบริหารแผนงานและ
 สารสนเทศ โรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ
- _____. (2559). รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กลุ่มบริหารแผนงานและสารสนเทศ
 โรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะ
 ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2547). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.
 กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.